

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a Pintér és Finszter Ügyvédi Iroda, dr. Pintér András ügyvéd által képviselt felperesnek, dr. Schreier Tibor ügyvéd által képviselt I.r. és II.r. alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. április 2. napján meghozott 21.P.24.078/2004/24. számú ítélete ellen az alperesek részéről 27., 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az I.-II. rendű alpereseket egyetemlegesen, hogy fizessenek meg 15 napon belül a felperesnek 200.000.- (kettőszázezer) forint fellebbezési eljárási perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 499.800.- (négy száz kilencvenkilencezer-nyolcszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

A Fővárosi Bíróság 15.P.21.264/2001/21. sorszámú ítéletét a Fővárosi Ítéltábla a 4.Pf.20.034/2004/9. sorszámú végzésével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felperes a keresetét leszállítva, az alpereseket egyetemlegesen kérte kötelezni 8.580.000.- Ft tőke és kamatai megfizetésére kölcsön visszafizetése jogcímén.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az alperesek nem vitatták, hogy az I.r. alperes kölcsönt vett fel a II.r. alperes kezességvállalásával a felperestől, azonban a kölcsönösszegezését vitatták, valamint állították, hogy a kölcsönt visszafizették.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, fizessenek meg a felperesnek 8.330.000.- forintot és ezen összeg után 2000. október 10. napjától 2004. december 31-ig a mindenkorai költségvetési törvényben meghatározott mértékű, 2005. január 1. napjától a kifizetésig pedig a késedelmes időszakot megelőző naptári félév utolsó napján érvényben volt jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a le nem rótt eljárási illetékből 321.000.- Ft kereseti eljárási illetéket az állam visel, míg 429.000.- Ft kereseti, 514.000.- Ft fellebbezési eljárási illetéket az alperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni külön felhívásra az államnak. Egyetemlegesen kötelezte az alpereseket, fizessenek meg a felperesnek 480.000.- Ft együttes első- és másodfokú perköltséget is.

Az ítélet indokolása értelmében a kölcsönszerződéseket tartalmazó okiratokkal szemben a bizonyítás az alpereseket terhelte. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével arra a következtetésre jutott, hogy az alperesek csak állították, de nem bizonyították az általuk levezett törlesztési kimutatásokhoz csatolt „elismervény”-eknek bármi köze lenne a kölcsönszerződésekhez, azaz a perbeli kölcsönszerződések ún. „felülírt” szerződések lennének, amelyek tovább göngyölítenék az alperesek korábbi fennálló tartozásait. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint az alperesek azt sem bizonyították, hogy a tartozást visszafizették, vagy az egyéb okból nem állna fenn. E körben az alperesi számszaki levezetését nem fogadta el a részteljesítés igazolására. Megállapította, hogy a kölcsönszerződésekre vezetett záradékok a felperes tudtával és jelenlétében kerültek az okiratokra. A 250.000.- Ft teljesítést tartalmazó záradék alapján ezen összeget, mint részteljesítést bizonyítottanak fogadta el és miután kamatmentes kölcsönről volt szó a tőkeösszegeből levonásba helyezte. A kölcsönszerződés 5. pontjában foglalt szerződési kikötés alapján megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az alperesek egyoldalú nyilatkozattal módosíthatták a visszafizetés határidejét, ezért az alperes késedelembe esésének időpontját is ehhez képest állapította meg. A tanúvallomásokkal kapcsolatban kifejtette, hogy azok tartalmaznak ugyan ellentmondásokat, de csak az összegezés tekintetében, míg a tekintetben következtetések voltak, hogy az I.r. alperes részéről tartozás-elismerés történt a felperes javára. Mindezen túl, az okirattal szembeni bizonyítási teher alapján a jogvitát eldönthetőnek találta az elsőfokú bíróság. A további tanú meghallgatását szükségtelennek tartotta, az időmúlásra, valamint arra is tekintettel, hogy valamennyi alperesi levezetésben szereplő törlesztésre nem tudna nyilatkozni, és a felek az írásbeliséget tekintették irányadónak, amely mellett a teljesítés megtörténtének igazolása is írásban kellett volna, hogy megtörténjen. Mindezek alapján a felperesi tagadással szemben a tanúvallomást nem tartotta alkalmas bizonyításnak. A II.r. alperes felelősségét a szerződések alapján készfizető

kezességnek tekintette és ennek alapján marasztalta az elsőfokú bíróság a II.r. alperest. A perköltségről a Pp. 81. § alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperesek éltek fellebbezéssel az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását kérték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdésében és a Fővárosi Ítéltábla korábbi iránymutató végzésében foglalt kötelező előírásokat. Kifogásolták, hogy az ítélet nem terjed ki arra, hogy a hatályon kívül helyezett ítélet megállapításai megalapozatlanok, illetve ezzel ellentétes tény bizonyítást nyert. Hivatkoztak a tanúvallomások ellentmondásosságára. Sérelmezték továbbá az általuk kért tanúbizonyítás mellőzését, valamint, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag a kölcsönszerződéseket, mint okiratokat fogadta el ítélezése alapjául, nem vette figyelembe az okiratokra rávezetett „tanúsítvány”-t és az erre vonatkozó tanúvallomásokat. Sérelmezték, hogy az ítélet nem adta indokát, hogy a határidő módosításokat miért nem ugyanazon szempont szerint bírálta el, mint a 250.000.- Ft visszafizetését. Megítélésük szerint az elsőfokú bíróság nem vetette egybe - a hatályon kívül helyezett ítélet bizonyítási anyagát is beleértve - a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményét a per egyéb adataival, valamint megalapozatlan ellentmondásos, nem minden tekintetben indokolt ítéletet hozott.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta annak helyes indokai alapján. A jogi képviselője áfa körbe tartozása miatt kérte felemelni az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíjat, mely kérelmét csatlakozó fellebbezésnek indítványozott tekinteni.

Fellebbezéssel nem volt támadott az elsőfokú ítéletnek a marasztalást meghaladó keresetet elutasító rendelkezése, ezért e vonatkozásban az elsőfokú bíróság ítélete a Pp. 228. § (4) bekezdés szerint jogerős. Az elsőfokú ítélet ellen kizárólag az alperes élt joghatályos fellebbezéssel. A felperes csatlakozó fellebbezését a másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyaláson hozott jogerős végzésével elkészttség miatt elutasította. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdés szerint a fellebbezési kérelem korlátaira tekintettel bírálta felül.

A fellebbezés nem alapos.

Az alperesi fellebbezés a bizonyítékok mérlegelését támadta. A Pp. 206. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.

Az alap- és a megismételt eljárásban lefolytatott bizonyítás együttes eredményét mérlegelve és azokat a maguk összességében értékelve az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás és ebből levont jogi következtetésen alapuló érdemi döntés megváltoztatására a másodfokú bíróság nem látott alapot. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

Csatolásra került az 1999. november 8., illetve 9. napján kelt három darab magánokirat, amelyek a kölcsön átadását és a kezességvállalás melletti visszafizetés kötelezettségét rögzítik és amelyet mind a felperes, mind az alperesek aláírtak. A fellebbezési eljárásban az nem volt vitatott, hogy a kölcsönszerződéseket az I.r. alperes írta, majd az aláírásokat követően későbbi időpontokban ő vezette rá azok módosításait, amelyek ellen a felperes nem tiltakozott.

Az okirattal szemben a bizonyítás a Pp. 196. § (1) bekezdés a) pontjára és Pp. 199. § -ra figyelemmel az alpereseket terhelte.

Az I.r. alperes a 15.P.21.264/2001/12. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozata szerint az általa írt és csatolt levezetésben foglaltaknál, pontosabban a visszafizetések időpontját és összegét megjelölni nem tudja, a törlesztéseket legfeljebb azzal tudja bizonyítani, hogy „látható a levezetéseken, illetőleg az okiratokon szereplő módosításokon, hogy íródott hozzá tovább a kamat a szerződésekhez, ahol ez nem adta ki a 10%-os mértéket ott az volt, hogy a kamatot meghaladó törlesztést teljesítettük”. Előadása szerint V. tisztában van azzal, hogy milyen kölcsön tartozásokat fizetett vissza a felperesnek. Ehhez képest V. tanú meghallgatásakor a kölcsönről, annak visszafizetéséről érdemi vallomást nem tudott tenni.

A kölcsönt tartalmazó perbeli három okiraton, az I.r. alperes által rávezetett módosításokat követően azok kelte utáni időponttal tanúsítvány van. Az ezt aláíró személyeket az elsőfokú bíróság meghallgatta tanúként. E tanúk, bár a részletekre nem tudtak egyértelműen nyilatkozni, azonban a kölcsön tényét mindvégig határozottan állították. Tény, hogy a tanúsítvány keltének időpontjával egyező időpontban készült a közjegyzői tanúsítás az eredeti okirattal megegyezőségről. Az közjegyzői tanúsítás ténye, annak kelte a Pp. 195. § (1) bekezdés alapján az (5) bekezdésben foglalt ellenbizonyítás hiányára is figyelemmel, nem vitatható. Így nem vonható a keltezéséből arra következtetés, hogy a szerződés „tanúsítvány” része, valamint kelte nem valós. A tanúsítványt aláíró tanúk meghallgatásukkor bár részben ellentmondásosan, de a kölcsön tényére határozottan nyilatkoztak. Ugyanakkor a kölcsönszerződésre utóbb rávezetett tanúsítvány figyelmen kívül hagyásával a bizonyítási teher alapján elbírálható volt a peres felek közötti jogvita.

A peres felek nyilatkozatainak ellentmondásossága, a szembesítések eredménytelensége okán az elsőfokú bíróság helytállóan vette alapul érdemi döntésekor az okiratba foglalt kölcsönszerződéseket. Ezekkel szembeni bizonyítást, valamint a kölcsön visszafizetésének bizonyítási terhét helytállóan telepítette az alperesekre. Az alperesek az okirattal szemben nem tudták bizonyítani, hogy nem az okiratokban foglalt és a felperes módosított keresete szerint érvényesített 6.280.000.- Ft + 1.200.000.- Ft + 1.100.000.- Ft azaz összesen 8.580.000.- Ft-ra jött létre a felperes és az I.r. alperes között a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés. Önmagában az alperesi számszaki levezetés nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a szerződésbe foglalt tőkeösszeg már kamatot is tartalmazott. Valóban nem mind a három okiratba foglalt szerződésnek van 5. pontja, a peres felek előadása alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg tényként, hogy az I.r. alperes jogosult volt a kölcsön visszafizetési határidejét egyoldalú nyilatkozattal módosítani és azzal éltek is, amelynek

következtében a kölcsön lejártát helytállóan állapította meg 2000. október 9. napjában. Miután a kölcsön tőkeösszegének kamattartalmát az alperesek nem bizonyították és a felperes módosított keresete szerinti előadása értelmében a kölcsön kamatmentes volt, így az elsőfokú bíróság helytállóan ügyleti kamatot nem számolt el a tőketartozás után.

A Pp. 164. § (1) bekezdés szerint az alpereseket terhelte a bizonyítás abban a tekintetben, hogy a kölcsönt visszafizették. Önmagában az alperesi elszámolás ennek bizonyítására nem alkalmas. Az I.r. alperes által hivatkozott V. tanú meghallgatásakor a kölcsön visszafizetéséről nem tudott nyilatkozni. Az elsőfokú bíróság helytállóan mellőzte alperesek által indítványozott H. tanú meghallhatását. Az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a rendelkezésre álló bizonyítékokból, a felek előadásából arra, hogy a peres felek a szerződéses jogviszonyukban az írásbeliséget fontosnak, irányadónak tekintették. Maga az I.r. alperes adta elő a megismételt eljárásban (18. számú jegyzőkönyv), hogy igazából nem is kérte a felperestől, hogy írja alá a résztörlesztéseket, a felperes pedig nem tagadta meg az aláírást. A Ptk. 284. § (1) bekezdése értelmében a kötelezett a teljesítéskor nyugtát követelhet és követelheti a kötelezvény visszaadását. Mindezek alapján az alperesek nem voltak elzárva attól, hogy a teljesítéseikről a felperestől nyugtát kérjenek, vagy a teljesítés megtörténtének tényét a felperessel is aláíratva rögzítsék, mint ahogy az a 250.000.- Ft-os törlesztés esetében meg is történt. Az alperesek 250.000.- Ft-on túlmenően nem bizonyították, hogy a kölcsöntartozást visszafizették a felperesnek.

A II.r. alperes készfizető kezességvállalása a másodfokú eljárásban már nem volt érdemben támadott.

A Fővárosi Ítéltábla a fentiek kiemelésével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

A fellebbezési eljárási perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján határozott. Ebben a felperest képviselő ügyvéd díját a peres eljárás megindulásának időpontjára figyelemmel még nem alkalmazandó 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet mellőzésével a Pp. 75. § (2) bekezdés alapján mérlegeléssel állapította meg bruttó összegben a fellebbezési pertárgy érték és a kifejtett ügyvédi tevékenység alapján, mely utóbbinál figyelembe vette a csatlakozó fellebbezés elutasítását is.

Az alperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetékről az 1990. évi XCIII. tv. 64. §-a alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdés szerint rendelkezett.

, 2008. január 22.

. Lizák Tibor sk.

a tanács elnöke
. Merőtey Anikó sk.
sk.
előadó bíró

Dr. Molnár Ágnes
bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné
bírószági ügyintéző